

Peru

bída v rytmu samby

Peru je místem, kde nikdo nespěchá. Jeho půda je prosáklá bohatou historií krvavých střetů, tajemných rituálů a udivujících staveb. I když chudoba zde na nás dýchne na každém kroku, všude zní rytmy samby a lidé se tady usmívají mnohem víc než u nás

Štěpánka Jakešová

Peruánci jsou na svou zemi patřičně hrdí, a to i přes nespokojenost s vládou, vysokou kriminalitu a chudobu. Tvrdí, že jejich země je zmenšeninou celého světa, kde naleznete téměř vše. Z velké části mají pravdu. Celým středem od severu na jih se táhne pohoří And, které zadržuje mraky od východu. Tím je země radikálně rozdělena na východní oblast deštivých pralesů, západní oblast rozsáhlých pouští a středové pásmo vysokých hor. Díky této přírodní bohatosti můžete projít horkou pouští s tajemnými obrazci rovnou do hor plných vodopádů, modravých jezer a ledovcových štítů a pokra-

Lidé v horách nosí velmi pestré barvy a na první pohled byste neřekli, jak tvrdý mají život – často musí vyjít s 1 Solem (cca 7 Kč) na den

čovat až hluboko do málo probádaných amazonských oblastí.

Škola pro budoucí šamany

Právě uprostřed vysokohorských And se nacházejí obrovská města a chrámy prastarých civilizací. Na severu poblíž města Huaraz se ve výšce 3 180 metrů nad mořem skrývá megalitický chrám Chavín de Huantar – prastará svatyně postavená nejvýznamnější pre-inckou kulturou Chavín. Již v době kolem roku 1200 př. n. l. byl tento chrám hlavním rituálním místem. Sem lidé putovali pro konzultaci s orákuly, připravovali se na dráhu šamana či prováděli důležité rituální obřady. Po architektonické stránce nemá chrám Chavín obdoby, jeho tajemnou minulost se zabýval například i kontroverzní švýcarský záhadolog Erich von Däniken. Ten jeho architekturu

„Výcvik“ šamanů v chrámu Chavín de Huantar, často končil jejich smrtí

spojuje s prvky Šalamounova chrámu a experimentuje s myšlenkou jedné ze základů pro mimozemské návštěvníky.

Chrámy je obestřen celou řadou tajemství. Na jeho zdi je vyobrazena prapodivná zvířecí hlava, která má symbolizovat šamana v proměně během jeho tranzu. Pod chrámem se rozkládá splet chodeb, jež však nejsou turistům přístupné. Na jejich prozkoumávání se podíleli také vědci John Rick a Jonathan Abel ze Stanford University. **Došli k závěru, že chodby mimo jiné slouží**

jako velmi důmyslný hudební nástroj, který dobře přenáší zvuky blízké řeky nebo lidských hlasů. Vědci v chodbách dokonce našli dechové nástroje vyrobené z mušlí, které zřejmě při rituálech vytvářely neuvěřitelné zvukové efekty.

Kdo nezemřel, prošel zasvěcovací branou

Od průvodců se však dozvíte, že právě v chodbách chrámu Chavín de Huantar prý mnoho adeptů na post šamana přišlo o život. Jen ti, kteří zvládli jak vý-

Vstup do rezervace Cordillera blanca, údolí vedoucí k jezeru Rjucolta se nachází pod horou Rurec ve výšce 5 700 m n. m.

cvik, tak závěrečné zkoušky, mohli projít zasvěcovací branou. Brána je z poloviny z černého kamene a z poloviny z bílého. Pripomíná tak starou víru v dualismus a symbolizuje šamana muže a ženu při společné práci, v níž se mají doplňovat. Za zmínku stojí i proslulý chavínský kamenný nůž uprostřed chrámu symbolizující ochranu boha tvůrce.

Zpět do vysokohorského města Huaraz se dostaneme pouze po úzkých nebezpečných cestách, které se klikatí nad příkrými srázy. **Právě v této oblasti návštěvník narazí na další z divů této země – tunel vedoucí skrz skálu ve výšce čtyř tisíc metrů.** Jak mohli obyvatelé země takovou stavbu v dané výšce a terénu vybudovat, zůstává skutečnou záhadou. Vydáte-li se po návratu na druhou stranu od města, uvidíte nádherně zasněžené vrcholky Bílých Kordiller. Odsud je možné putovat až k úpatí nejvyšše položené hory Huascarán.

Nachází se zde pomník a trosky města Yungay, které bylo v roce 1970 zničeno lavinou z této hory. Odsud se vydávají výletníci a dobrodružné expedice do rezervace nejvyšších hor. Lze projít například malá údolíčka plná překrásných lagun a vodopádů, nebo se vyšplhat na samotný ledovec. Scénérie Bílých Kordiller je často srovnávána s krásou nejvyšších hor, Himálaje.

Tragédie české expedice

Díky činným sopkám a drsnému počasí není o přírodní katastrofy v Peru nouze. **Za největší z nich je považováno silné zemětřesení v roce 1970.** V tomto roce se dne 31. května uvolnila ze západní stěny hory Huascarán ledová masa, která totálně zlikvidovala městečko Yungay a mnoho menších vesnic po celé rezervaci Bílých Kordiller. **Celý sesuv urazil 20 kilometrů, než se úplně zastavil.** V té době se pod horou v základním táboře vyskytovala čtrnáctičlenná československá horolezecká expedice Peru '70, která pod touto lavinou celá zahynula včetně chilského průvodce. Celkový počet obětí katastrofy se odhaduje na 50 tisíc. **100+1**

Mapa Peru

Výhled na zakázanou tajemnou zónu X z přístupné cesty už sám o sobě v člověku vyvolává pocit propojení s tajemnými rituály v minulosti

Na Machu Picchu jen s vynikající kondicí

Na opačné straně And sahají vrcholky přibližně o tisíc metrů níže. Přesto nepřestává udivovat, v jaké nadmořské výšce nalezneme města a chrámy dobře známé civilizace Inků. **Centrum hospodářského a kulturního života leží ve výšce nad třemi tisíci metry.** Dnes je známe jako Cusco. I když ostré horské štíty tvoří iluzi neskutečných výšin, **tajemné město Machu Picchu leží o pár set metrů níže ve výšce 2 430 metrů nad mořem.** Hlavními stavbami v tomto rozlehlém městě jsou Intihuatana, Chrám slunce a Místnost tří oken. Archeologové předpokládají, že město postavili Inkové jako hlavní sídlo pro devátého vládce jiho-

Podle legendy musí v horách existovat druhé Machu Picchu

americké incké říše Pachacúteca Yupanqui na počátku 15. století. Ovšem skutečný účel jeho vybudování nebyl dosud zcela objasněn. K Machu Picchu se dostanete buď turistickým vlakem, krkolomnou místní dopravou, nebo po prastaré cestě Inků přes uzavřenou rezervaci. **Projít tuto cestu Inků vyžaduje rezervaci minimálně půl roku dopředu, větší objem peněz a výbornou kondici sportovce.**

Má „kondor“ neodhalené dvojče?

Jako jedno z mála měst nebylo Machu Picchu objeveno Španěly, a tudíž ani

vydrancováno. Zůstalo zde tedy mnoho materiálů, díky kterým mohou archeologové alespoň některé z legend a dohadů postupem času rozklíčovat.

Jedna legenda říká, že někde v horách musí existovat druhé protipól Machu Picchu. Zastánci této teorie se opírají o doklady dualistického vnímání Inků a záhadného zmizení obyvatel tohoto města. Do dnešní doby však dvojče Machu Picchu nebylo nikde objeveno. Odhalit takové město kupodivu není lehké. Ani Machu Picchu není při pohledu z údolí vidět a kdybyste na ně narazili v minulých dobách, těžko byste je ve vysokohorském pralese rozeznali.

Díky renovacím a neustálému čištění je nyní z leteckého pohledu zřetelný jeho tvar kondora. Ten byl v náboženství Inků spojován s takzvaným horním světem. Puma, která je viditelná za určitého světla na skále ční nad tímto městem, symbolizovala naši realitu. V trojúrovňové kosmologii Inků se ještě objevuje had spojovaný se spodním světem předků. Tato tři zvířata můžeme nalézt na mnoha inckých památkách.

Kult slunce a krvavé rituály

Po celé této oblasti nalézáme pro inckou kulturu typické známky kultu slunce. **V každé významnější incké stavbě můžeme najít minimálně jeden sluneční chrám a jedno obětíště, často pro krvavé**

Periferie města Huaraz je poskládána z jednoduchých domků střechených psy, které není radno hladit ani provokovat

víte, že?

ZÁHADNÉ ŠÍLENSTVÍ

V dubnu roku 2011 se v podzemních prostorách okolí Cusca ztratil německý turista, který však již mnoho o svých objevech nevypráví. Byl nalezen v takovém stavu šílenství a zmatenosti, že jakákoli další komunikace byla nemožná. **100+1**

Světlá stezka

V roce 1970 založil marxistický profesor filozofie Abimael Guzmán novou teroristickou maoistickou organizaci s názvem Sendero lupinoso (Světlá stezka). Hlavní ideologie vycházela z marxismu a byla postavena na síle rolnické třídy. Cílem bylo nastolení komunistického režimu a ovládnutí země pomocí krvavého teroru. Teroristické krvavé aktivity této strany začaly o deset let později a byly

mířeny jak na movitější Peruánce, tak na cizince a turisty. K oslabení skupiny došlo dva roky před zadržením jejího vůdce Guzmána v roce 1992. Ten je v současné době vězněn a přísně střežen jako jediný vězeň ve speciálně vybudovaném podzemním vězení na skalnatém ostrůvku u břehů hlavního města Limy. Zbytky Světlé stezky jsou velmi oslabeny a roztrženy po horských vesničkách. **100+1**

FOTO: Štěpánka Jakešová

Jezero Rjucolta se nachází pod horou Rurec v 5 700 m n. m. Má nádherně blankytnou barvu a velmi studenou vodu, do které spadá cíp ledovce

rituály. Nebylo výjimkou obětovat bohu slunci nejen zajatce, ale i vlastní vyvolené. Krvavé rituály vytláčil ještě krvavější vpád Španělů a na mnoha významných inckých chrámech nyní stojí kostely a katedrály. Pokud se podrobněji podíváme na původní stavby, zjistíme, že **každý detail staveb měl svou praktickou, geografickou či rituální spojitost.** Některé významy architektonických prvků jsou zřejmé. Například kámen na volném prostranství sloužící jako kompas, orientace budov či tvar města. Jiné, jako například **mnohohranné kameny ve zdech staveb nebo podivně vedené akvadukty, zůstávají dodnes zahaleny tajemstvím.** Kvádrové zdivo budí o to větší údiv, že při jeho sestavování se nepoužila malta nebo jiné pojivo a hrany kamenů nejsou vždy opracovány do rovných ploch, ale také do mnohoúhelníků.

Tajemná zóna tří chrámů

V Andách a kolem Cusca je však nespočetné množství inckých staveb a chrámů včetně jedné záhadné oblasti nazývané

oblastí X. V současné době se prozkoumává, **již nyní však víme, že je neuvěřitelně bohatá na podzemní tunely s rituálními předměty.** Zvláštní jsou i vytesané obdélníkové tvary do vnitřních skal. Přestože samotná zóna není na povrchu nijak rozlehlá, podzemní prostory jsou skutečně obrovské. **Nedávno byl vstup na tuto plochu oficiálně zakázán a areál přísně střeží hlídači.**

Zóna se nachází mezi třemi významnými inckými stavbami – posvátným chrámem slunce Sacsayhuaman přímo na periferii města Cusco, obětním chrámem Luny s vnitřním tunelem a oltářem a chrámem plodnosti Quenco pro nejvyšší vrstvy inckých žen. Archeologové hledají souvislost s těmito stavbami a jejich propojením tunely, pro něž zatím nemají jednoznačná vysvětlení.

Peru je tajemným místem s nezvykle rozmanitou přírodou a bohatou historií. Pro badatele nejrůznějších oborů je nevysychající studnicí neobjasněných tajemství a záhad. **100+1**

Peruánská nej

Nejvyšší hora And

Huascarán (6 768 m n. m.), která je zároveň čtvrtou nejvyšší horou Jižní Ameriky

Největší jezero Jižní Ameriky

Titicaca s rozlohou 6 900 km²

Nejsušší poušť na Zemi

Puna de Atacama, kde probíhají testy zařízení vyvíjených pro budoucí mise na Mars

Nejvýše položený gejzír na světě
El Tatio ležící v poušti Atacama